

Un stâlp al școlii timișorene de calculatoare: Profesorul Crișan Strugaru

Evocare rostită cu prilejul aniversării semicentenarului primei școli de ingineria calculatoarelor din România

Am avut norocul să-mi fie profesor și conducător de doctorat. A lăsat urme adânci în ingineria calculatoarelor din România. Printre altele, a proiectat microcalculatorul Tim-S (compatibil *Spectrum*), teste industriale complexe, sisteme de achiziție și prelucrare a imaginilor obținute de la sateliții polari NOAA, sisteme de comandă și control pentru roboți industriali (pentru care a primit Premiul "Traian Vuia" al Academiei Române, în anul 1983), rețele de calculatoare etc. A fost un pionier al microprogării în România anilor '70, domeniu în care și-a susținut și teza de doctorat. În perioada studenției mele, la mijlocul anilor '80, în calitate de șef de catedră, a orientat activitatea studenților spre implementarea unor aplicații practice, bazate pe microprocesoare. În acea perioadă studenții lucrau alături de cadrele didactice în laboratoare, la diferite proiecte, punându-li-se la dispoziție toate piesele de care aveau nevoie. Mi-a spus că a văzut această abordare în SUA, la Universitatea din *Illinois*, unde a lucrat într-un stagiu de specializare alături de celebrul profesor *David J. Kuck*, un mare creator de super-calculatoare, laureat al prestigiosului premiu *Eckert Mauchly*. Câteva detalii seci despre activitatea domnului Profesor pot fi găsite pe *site-ul* Academiei de Științe Tehnice din România, al cărei membru de onoare a fost ales în anul 2005 (v. http://www.astr.ro/membri/strugaru-crisan_197). Profesorul Strugaru a fost un creator de sisteme de calcul performante. Îmi scria acum câțiva ani regretatul profesor Adrian Petrescu de la Politehnica bucureșteană – un alt mare profesor și proiectant de microsisteme de calcul, dar și creator de școală – că „*din acest punct de vedere, domnul Profesor Strugaru a fost fără egal*”.

A fost și un pedagog original. Preda cu pasiune, uneori probleme la care lucra el însuși, constituind experiențe de cercetare – proiectare de neuitat. Lecțiile sale reprezentau o invitație în laboratorul său intim de creație tehnică, nicidecum o simplă predare de cunoștințe. A scris cărți tehnice și cursuri universitare solide. Acestea sunt valoroase, pentru că ele prezintă experiențe practice ale grupului său de cercetare, proiecte realizate efectiv. Domnul Profesor scria numai când avea de comunicat un fapt tehnic semnificativ, investigat pe cont propriu. Îmi spunea că a învățat asta de la profesorul Alexandru Rogojan, care nu permitea colaboratorilor săi să scrie un articol sau o carte, fără o prealabilă proiectare finalizată printr-o implementare hardware - software.

M-am apropiat mai mult de domnul Profesor în anii în care mi-a fost conducător de doctorat. Părea că în prezența sa nimic rău nu se poate întâmpla. Inocula încredere prin atitudinea sa calmă. Vorbea puțin, numai după ce se gândea cu responsabilitate și profunzime la ceea ce îl întrebai. I-am spus odată că eram nemulțumit de ceea ce reușisem la doctorat, pâna în acel moment. Simțeam că, deși lucrasem cu oareșce spor, nu obținusem parcă mai nimic semnificativ. A stat un pic pe gânduri, calm, ușor abstras, și mi-a dat în puține vorbe un răspuns care m-a făcut să mă întorc la treabă. Mi-a spus, în esență, că în domeniul meu de cercetare există vreo 8 reviste și vreo 8 conferințe de top, în care publică elita științifică a lumii. La un calcul sumar, rezulta că acele reviste/conferințe de maxim prestigiu publicau vreo 1000 de articole pe an, adică cca. 10.000 de articole în 10 ani! „*Câte dintre astea 10.000 au adus ceva nou, cu adevărat semnificativ?*” m-a întrebat Profesorul. „*Dacă toate ar fi adus contribuții esențiale, am fi din punct de vedere tehnic cu sute de ani în viitor.*” Am înțeles atunci că importantă era doar munca onestă, făcută cu pasiune și competență.

Dacă ar fi să rezum în câteva cuvinte personalitatea Profesorului așa cum am perceput-o eu, m-aș gândi la temeinicie, profunzime, moralitate, generozitate și chiar la *charisma* sa, dată de acea plutire deasupra contingentului. Era un om al școlii în toată puterea cuvântului (în școală era îmbrăcat în celebrul său halat alb de laborator, ca un cercetător autentic ce era).

Acad. Mircea Păcurariu de la Sibiu, un important istoric al Bisericii Ortodoxe Române, este preocupat în unele dintre cărțile sale de întrebarea: „*unde sunt, cei ce nu mai sunt?*” (parafrazand titlul unei poezii a lui Nichifor Crainic). Iar domnia sa, încearcă să păstreze vie amintirea faptelor unor oameni de ispravă în cărțile sale. Cred că asta ar trebui să facem și noi, cei care am fost studenți ai Domnului Profesor. Pentru că el, - alături de alți profesori dedicați, unii onorându-ne cu prezența lor vie chiar aici și acum, în această sală, - a contribuit esențial la edificarea primei școli de ingineria calculatoarelor din România, pe care noi, astăzi, o sărbătorim cu respect și bucurie.

21. 10. 2016
TIMIȘOARA

Prof. univ. dr. ing. LUCIAN N. VINȚAN
Membru titular al Academiei de Științe Tehnice din România